

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของบุคลากรในอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

นายสรณะ ฉายประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-800-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012555

110297078

OPINIONS CONCERNING EDUCATIONAL TOUR OF PERSONNEL IN TOURIST
INDUSTRY FROM GOVERNMENT AND PRIVATE SECTORS

Mr. Sarana Chaiprasert

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-800-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของบุคลากร
ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

โดย

นายสมณะ นายประเสริฐ

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ น ตะกั่วทุ่ง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ฉวกร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท)

[Signature]
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ น ตะกั่วทุ่ง)

[Signature]
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กิตานันท์ มลิทอง)

[Signature]
..... กรรมการ
(อาจารย์ชัยวัช ไทยง)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อการศึกษาของบุคลากร
 ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

ชื่อนิสิต นายสรณะ ฉายประเสริฐ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว เพื่อการศึกษาของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบุคคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 180 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 138 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.67 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ความถี่และเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้คือ

1. การวางแผนและเตรียมการในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ภาครัฐบาล เห็นความสำคัญของการทำระบบข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนในการปฏิบัติการทำนโยบายในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวมากที่สุด การประเมินผลการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ตอบให้ความสำคัญน้อยที่สุดรวมทั้งการปฏิบัติด้วยในภาคเอกชนเห็นความสำคัญของการอบรมบุคลากรมากที่สุด ส่วนการปฏิบัติได้มีการทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด การประเมินผลการให้ความรู้แก่

นักทองเที่ยว และการจัดหาวิทยากรในท้องถิ่น ผู้ตอบให้ความสำคัญและเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยตามลำดับ

2. การให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่นักทองเที่ยวนั้นพบว่าโดยส่วนรวมทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ต่างเน้นในเรื่องประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ส่วนความรู้ในเรื่องอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในแง่ของการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา อันได้แก่ ความรู้เรื่องของธรรมชาติวิทยา และการอนุรักษ์ธรรมชาติยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

3. ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนยังใช้วิธีใหม่คือเทศก์เป็นผู้เตรียมข้อมูลและให้ข้อมูลความรู้แก่นักทองเที่ยวด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ วิธีการนำเสนอข้อมูลแบบอื่น ๆ อันได้แก่การจัดหาวิทยากรรับเชิญ การใช้สไลด์และภาพยนตร์ประกอบการบรรยายยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดการทองเที่ยวเพื่อการศึกษาได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการจัดการทองเที่ยวเพื่อการศึกษา นักทองเที่ยวมักสนใจแต่ความสนุกสนานและความบันเทิง และการขาดเทคนิคที่จะส่งเสริมให้นักทองเที่ยวสนใจใฝ่รู้

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2

Thesis Title Opinions Concerning Educational Tour of Personnel in
Tourist Industry from Government and Private Sectors

Name Mr. Sarana Chaiprasert

Thesis Advisor Assistant Professor Onjaree Natakuatoong, Ph.D.

Department Audio-Visual Education

Academic Year 1986

Abstract

The main purpose of this study was to determine the opinions concerning educational tour of personnel in tourist industry from government and private sectors.

A survey questionnaire was administered to 180 personnel who working in tourist industry from government and private sectors. The response rate to the questionnaire was 138, or 76.67 percent. Total responses on each questionnaire item were analyzed by percentage, mean and standard deviation.

Results

The major findings of the study revealed that

1. Concerning planning and preparation for educational tour, government personnel considered the information system for the tourist the most important and the evaluation of information presentation was

the least important. Setting the policy was considered the most they did and the evaluation of information presentation was the least. The private sectors personnel considered the important of tourist personnel training the most and the least in the evaluation of information presentation. The information system for the tourist was considered the most they did and preparing local guest speaker was the least.

2. Concerning educational information presented to tourist, both government and private sectors have the information limited with in the area of history, geography, and arts and culture. Other information considered important for educational tour are rarely presented to tourists, especially information regarding natural science and natural conservation.

3. Concerning means of presenting educational information to tourist both government and private sectors still emphasize the role of tourist guide in preparing and presenting information to tourist. Other means such as the use of local guest speaker , Slides and movies in the presentation were limitedly utilized.

4. Problems and obstracles in organizing educational tour , were a lack of knowledgeable and experienced personnel, most tourist focused on aesthetic things or recreational benefits, and a lack of technique to promote tourists in acquiring educational knowledge.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่ง
ท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มา
โดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบ
พระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนธิ และอาจารย์ ดร.
กิตานันท์ มลิทอง ที่กรุณาตรวจแก้และให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศโรฬาร ที่ได้กรุณา
ให้ข้อคิด คำแนะนำ และคำปรึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์
รัชชวีร์ ไทยง และอาจารย์อุทิศ บุญปราศภัย ผู้เชี่ยวชาญการจัดการห้องเทียบ
เพื่อการศึกษาที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ขอขอบพระคุณบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่กรุณา
ให้ความร่วมมือ และสละเวลาอันมีค่าให้การวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงแก่คุณแม่ รวมทั้งสมาชิกทุกท่าน
ของรัชมังคลาภิเษก... ห้องเทียบเพื่อการศึกษา และมีตรสนิททุกคนที่ได้กำลังใจสนับสนุน และ
ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สระ ฉายประเสริฐ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5

2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมายของการท่องเที่ยว.....	6
กิจการท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	8
ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อประเทศไทย.....	11
ความสำคัญของการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทย.....	14
การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และบทบาทของแนวความคิดของการจัดการท่องเที่ยว เพื่อการศึกษาต่อการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว ภายในประเทศ.....	15
การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา.....	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 23
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 23
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 24
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 25
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 25
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 27
	การวางแผนและเตรียมการจัดกา ^ร ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา..... 30
	เนื้อหาความรู้ที่ให้นักท่องเที่ยว..... 34
	วิธีการนำเสนอความรู้แก่นักท่องเที่ยว..... 38
	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดกา ^ร ท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา..... 42
	ข้อคิดเห็นและขอเสนอแนะอื่น ๆ 46
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ขอเสนอแนะ..... 47
	สรุปผลการวิจัย..... 47
	อภิปรายผล..... 52
	ขอเสนอแนะ..... 56
	บรรณานุกรม..... 59
	ภาคผนวก ก. 62
	ภาคผนวก ข. 73
	ประวัติผู้วิจัย..... 75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงตำแหน่งของผู้ตอบจำแนกตามภาครัฐบาลและภาคเอกชน	28
2 ตารางแสดงประสบการณ์ของผู้ตอบจำแนกตามภาครัฐบาลและภาคเอกชน.....	29
3 คำมีชนิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติในเรื่องการวางแผนและเตรียมการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวของบุคลากรภาครัฐบาล.....	31
4 คำมีชนิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติในเรื่องการวางแผนและเตรียมการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวของบุคลากรภาคเอกชน.....	33
5 คำมีชนิม เลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติในเรื่องการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวของบุคลากรภาครัฐบาล.....	35
6 คำมีชนิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติในเรื่องการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวของบุคลากรภาคเอกชน.....	37
7 คำมีชนิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติในเรื่องวิธีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวของบุคลากรภาครัฐบาล.....	39
8 คำมีชนิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญและระดับการปฏิบัติในเรื่องวิธีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวของบุคลากรภาคเอกชน.....	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

9	คำมีชนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรุนแรงของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของภาครัฐบาล.....	43
10	คำมีชนิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรุนแรงของปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาของภาคเอกชน.....	45

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
 การจัดการท่องเที่ยวศึกษา